

supplerende viden om Nakskov under besættelsestiden

I 2002 kom Earl Greens barnebarn til Nakskov fra USA og fotograferede stuen, hvor hans bedstefar havde ligget og blev behandlet. Her sammen med nu afdøde sygepæns Ruth Engstrøm. Aage Astrup husker helt til i dag, hvilken stue, han lå på.

ARKIVFOTO: KIM LØVNESTEN

allierede flyvere og livet som kirurgisk læge under besættelsen

flyverbehandling

pilotens liv.

Den anden flyver havde en granat i låret, som måtte fjernes. Han fik benet lagt i stræk, og bækkenet kunne glide på plads og lægtes. Også så godt, at han kunne gå hen til vinduet og vinke til sygeplejerskerne.

- Men vi var ikke sær-

ligt ivrige, for så skulle han udleveres til tyskerne, og i krigsfangelejr, siger Astrup.

- Derfor lod vi ham blive i strækbojerne i lang tid. En læge og en tysk officer kom for at se til ham og bad om en forklaring på, at han ikke var rask. Den

trejde, Lynn Barbour, var faldet ned ved Rødbyhavn, hvor den øvrige del af besættelsen var omkommet. Han kom ind med et lettere benbrud til Nakskov Sygehus, hvor han blev behandlet.

- Han fortalte mig, at han havde en kone i USA, og jeg fik adressen. Så jeg kunne sende et brev til hende om, at han var i live, fortæller Astrup, der fik brevet bragt til Sverige, hvorfra det blev sendt til USA.

- Konsen fik mit brev 14 dage før, hun fik et officielt brev fra luftvåbnet om, at hendes mand var skudt ned og måtte frygtes omkommet.

Når tyskerne overhovedet tillod, at allierede krigsflyvere blev behandlet på Nakskov Sygehus, var det fordi, de var blevet ganske tilfredse med overlæge McDougall, der tidligere i besættelsen havde behandlet en tysk soldat, som efter et trafikulykke var kommet alvorligt til skade.

Så meget, så tyskerne havde opgivet at redde hans liv. Men McDougall fik læppet ham sammen på grund af en stor erfaring med krigskirurgi. McDougall havde fond for 1. verdenskrig været udstationeret af Røde Kors under Balkankrigene i 1913, og der fået stor erfaring i den slags.

- Så når tyskerne en gang havde sagt god for ham, kunne meget lade sig gøre.

Tyskerne insisterede på, at der skulle være en bekræftet vagtpost, når der var tale om kommende krigsfanger, men de accepterede, at de kun måtte stå udenfor stuen.

- Når den lokale befolkning sendte lækierier op til amerikanerne, sørgede vi for at bestikke tyskerne med lidt mad.

Rute til Sverige

Aage Astrup havde også været en del af modstandsbevægelsen i Nakskov, hvor han var med i en gruppe, som sendte efterlyst personer til Sverige via en sukkerbåd fra Nakskov Havn med sukker til Bornholm. Han kendte ikke den tilsvarende gruppe på Bornholm, der hjalp til og heller ikke til resten af modstandsbevægelsen i Nakskov.

- Det var netop meningen, at man ikke skulle vide mere end højest nødvendigt, siger Aage Astrup.

Han husker også, at det der med rationering ikke gjaldt i Nakskov, hvor alle borgere hentede det sukker, de skulle bruge, hos en bestemt person på sukkerfabrikken.

For Ib Walbum var besættelsen en stor oplevelse med mange nye eller supplerende oplysninger til besættelsestidens historie.

PETER GADE
pge@region.dk

Skudt ned paa Nakskov Banegaard. 15-aarig Pige saaret af vildfarende Kugle.

I Gaar Eftermiddags ved 14.30-Tiden skete der paa Nakskov Banegaard en Nødskydning.

Smed Aksel Knak Nielsen, Bredgade, Nakskov, stod sammen med sin Hustru og Barn paa Perronen og skulde netop til at stige op i Toget, da en Mand sprang frem og aflyrede et Skud, der ramte Nielsen i Hjertet.

Et andet Skud ramte den 15-aarige Ketty Nielsen, Datter af Mejerist Nielsen, Aunede Mejeri. Hun havde været i Skole og skulde med Toget til Aunede Station. Kuglen ramte hende i det ene Ben, men hun saarets kun uafarligt og vil snart kunne udskrives fra Sygehuset.

Knak Nielsen blev i Falks Ambulance ført til Sygehuset, men døde undervejs.

Skudt der paa Perronen og i Toget opholdt sig mange Mennesker, der ingen, der har set eller genkendt den Mand, der skød, og han forsvandt i den Forvirring, der opstod ved Skudene. Den alldøde, der var 38 Aar gammel, efterlader sig Hustru og flere Børn.

Intillit for et Aar siden havde Knak Nielsen...

Lolland-Falsters Socialdemokratis udgave fra 2. maj 1945.

Likvidering skabte frygt

På Nakskov Sygehus følte lægerne sig alvorligt truet af Gestapo efter en likvidering på Nakskov Station.

TERNDROP - Jeg husker tydeligt en likvidering i slutningen af krigen, hvor en ung pige kom til skade ved en likvidering, der var sket på stationen i Nakskov, og som jeg fik til behandling på Nakskov Sygehus.

Denne erindring har Aage Astrup stadigvæk lysende foran sig, selv om han ikke lige har nøjagtig dato på begivenheden.

- Selvfølgelig i benet på pigens var ikke noget stort problem. Den var hurtig fjernet, og jeg mener ingen kunne udskrives straks efter.

- Men likvideringen bekymrede os på sygehuset dybt, fordi vi vidste, at der på det tidspunkt af krigen hævnedes den slags likvideringer omgående med clearingdrab.

- Og disse gik ofte ud over lægerne på syge-

husene, der behandlede modstandsfolk. Læger var dræbt i både Vejle, Odense og København.

Derfor medtes sygehusets to ledende overlæger, MacDougall og Aage Astrup, til en drøftelse af, hvad de skulle gøre. Der var enighed om, at de ikke bare kunne gå under jorden, da de to var de eneste kirurgiske læger på Lolland, hvor Maribo Sygehus alene var medicinsk.

- Vi blev enige om at blive på vore poster, fortæller Aage Astrup.

- Jeg lovede at blive og tage mig af Nakskov Sygehus, hvis han blev skudt, og han lovede omvendt at hjælpe min kone og mit barn, hvis det blev omvendt.

Som det fremgår af "Lolland-Falsters Socialdemokratis" udgave fra 2. maj 1945 herover, skete likvideringen den 1. maj, kort før befrielsen. Den kom ikke noget efterfølgende clearingdrab.

gade